

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ	13
Τι είναι η Ανατομική	13
Σύντομη αναδρομή στην Ιστορία της Ανατομικής	14
Διαίρεση της Ανατομικής	19
Ανατομική ορολογία	20
Ανατομική θέση	22
Ανατομικά επίπεδα	22
Τομές του ανθρώπινου σώματος	24
Όροι των σχέσεων, θέσεων και κατευθύνσεων	24
Όροι σύγκρισης	25
Όροι κινησιολογίας	27
Άλλα είδη κινήσεων	28
Μέθοδοι χρησιμοποιούμενοι για τη μελέτη της Ανατομικής	29
Η έννοια του φυσιολογικού και της μεταβλητότητας στην Ανατομική	24
2. ΚΥΤΤΑΡΟ	13
Κατασκευή του κυττάρου	41
α) Κυτταρόπλασμα	41
β) Πυρήνας	41
Πολλαπλασιασμός του κυττάρου	42
3. ΙΣΤΟΙ	45
I. Επιθηλιακός ιστός	45
1. Καλυπτήριο επιθήλιο ή επιθήλιο επιφάνειας	46
2. Αδενικό επιθήλιο	48
II. Ερειστικός ιστός	50
1. Συνδετικός ιστός	50
2. Χονδρικός ιστός	53
3. Οστίτης ιστός	54
III. Υγροί ιστοί	55
1. Αίμα	55
2. Λέμφος	64
IV. Μυϊκός ιστός	64
1. Εγκάρσια γραμμωτές μυϊκές ίνες	64
2. Λείες μυϊκές ίνες	65

3. Καρδιακές μυικές ίνες	65
V. Νευρικός ιστός	66
1. Νευρώνες	66
2. Νευρογλοία	68
4. ΕΠΙΠΕΔΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ “ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ” ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	71
5. ΚΙΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	75
Οστά	75
Είδη των οστών	77
Εξωτερική μορφολογία των οστών	80
α) Άλλα χαρακτηριστικά των οστών	81
β) Προέλευση ονοματολογίας οστικών μορφωμάτων	82
Υφή των οστών	84
Λειτουργική δομή των οστών	92
Οστική ανάπτυξη	95
Γενικά στοιχεία για τα οστά	98
Σκελετός του ανθρώπου	99
Αρθρώσεις	101
A. Συναρθρώσεις	101
B. Διαρθρώσεις	103
Επικουρικά μέρη των διαρθρώσεων	110
1. Επιχειλιοι χόνδροι	110
2. Διάρθριοι χόνδροι	112
3. Σύνδεσμοι	114
4. Λιπώδη σώματα	126
Τύποι διαρθρώσεων	127
α) Ανάλογα με τον αριθμό των συντασσομένων οστών	127
β) Ανάλογα με την κινητικότητα των διαρθρώσεων	127
γ) Ανάλογα με το σχήμα των αρθρικών επιφανειών	129
Γενικά για το σχήμα των αρθρικών επιφανειών	131
Θέσεις των διαρθρώσεων	132
Γ. Αμφιαρθρώσεις	133
Σκελετικοί μύες	135
Δομικές αρχές των σκελετικών μυών	135
Σχήμα και αρχιτεκτονική των σκελετικών μυών	142
Κατεύθυνση της μυικής δράσης	143
Δύναμη και εύρος σύσπασης	143
Φορά των μυών	144
Ενέργεια των μυών	145
Μικροσκοπική μορφολογία μυών	147
Επικουρικά μέρη των μυών	155
Εμβιομηχανική της κίνησης	162
Ανωμαλίες και παραλλαγές των μυών	166
Ατροφία και υπερτροφία των μυών	167
Μυικό σύστημα	168
Ονοματολογία των μυών	168

6. ΣΠΛΑΓΧΝΑ	173
Πεπτικό σύστημα	173
Α. Εντερικός σωλήνας	173
Β. Πεπτικοί αδένες	180
Αναπνευστικό σύστημα	182
Ουροποιητικό σύστημα	187
Γεννητικό σύστημα	190
Α. Γεννητικό σύστημα του άρρενος	191
Β. Γεννητικό σύστημα του θήλεος	193
Ενδοκρινείς αδένες	196
Α. Υπόφυση	196
Β. Επίφυση	197
Γ. Θυρεοειδής αδένας	197
Δ. Παραθυρεοειδείς αδένες	197
Ε. Θύμος αδένας	198
Στ. Επινεφρίδια	198
Ζ. Παραγάγγλια	199
7. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	201
Αιμοφόρο σύστημα	201
1. Καρδιά	202
Εμβρυική κυκλοφορία	206
2. Αρτηρίες	207
Υφή του αρτηριακού τοιχώματος	215
Αρτηριακό δέντρο	223
3. Αιμοφόρα τριχοειδή	224
4. Φλέβες	229
Υφή του φλεβικού τοιχώματος	241
Φλέβες του ανθρώπινου σώματος	244
Λεμφοφόρο σύστημα	247
1. Λεμφοφόρα τριχοειδή	248
2. Λεμφαγγεία	249
3. Λεμφοκνυτογόνα όργανα	254
α) Γαλακτοειδείς κηλίδες	255
β) Λεμφοζίδια	255
γ) Λεμφοθυλάκια και αμυγδαλές	256
δ) Λεμφογάγγλια	258
Υφή των λεμφογαγγλίων	260
Λειτουργική αποστολή των λεμφογαγγλίων	263
8. ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	265
Ζωικό νευρικό σύστημα	265
Α. Εγκέφαλος	266
Β. Νωτιαίος μυελός	274
Γ. Εγκεφαλονωτιαία γάγγλια	277
Δ. Εγκεφαλονωτιαία νεύρα	278

Υφή των νεύρων	280
Νοτιαία και εγκεφαλικά νεύρα	284
1. Νοτιαία νεύρα	284
Νευραγγειακό επίπεδο	297
2. Εγκεφαλικά νεύρα	297
3. Απολήξεις των νεύρων	299
α) Κινητικές απολήξεις	299
β) Αισθητικές απολήξεις	299
Φυτικό νευρικό σύστημα	304
Ανατομικές δομές του φυτικού νευρικού συστήματος	304
Συμπαθητικό σύστημα	306
Παρασυμπαθητικό σύστημα	315
Διαφορές μεταξύ συμπαθητικού και παρασυμπαθητικού συστήματος	320
Σπλαγγικό αντανακλώμενο άλγος	321
Αισθήσεις και αισθητήρια όργανα	323
Δέρμα	324
Γενικά στοιχεία για το δέρμα	327
Μαστός	329
Οφθαλμός	331
Α. Οφθαλμικός βολβός	331
Β. Επικουρικά μέρη του οφθαλμού	333
Αυτί	334
Α. Έξω αυτί	334
Β. Μέσο αυτί	335
Γ. Έσω αυτί	336
Αισθητήριο της όσφρησης	337
Αισθητήριο της γεύσης	338
9. ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	339
Κεφαλή	339
Α. Εγκεφαλικό κρανίο	342
Β. Πρόσωπο	343
Λαιμός	345
Τράχηλος	346
Ιδίως κορμός	350
Α. Θώρακας	350
Β. Θωρακική κοιλότητα	353
Γ. Κοιλία	356
Δ. Κοιλιακή κοιλότητα	359
Ε. Πύελος	362
Στ. Ράχη	365
Ζ. Άνω άκρα	367
1. Ώμος	367
2. Βραχίονας	368
3. Αγκώνας	369
4. Πήχης	370
5. Καρπός	371

6. Χέρι	371
α) Παλάμη	372
β) Ράχη του χεριού	373
γ) Δάκτυλοι	373
H. Κάτω άκρα	374
1. Γλουτιαία χώρα	374
2. Μηρός	377
3. Γόνατο	378
4. Κνήμη	378
5. Χώρα των σφυρών	379
6. Πόδι	379
α) Πέλμα	380
β) Ράχη του ποδιού	380
γ) Δάκτυλοι	380
10. ΟΔΗΓΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	381
Οδηγά σημεία της κεφαλής	381
Οδηγά σημεία του τραχήλου	386
Οδηγά σημεία του θώρακα	390
Οδηγά σημεία της κοιλίας	396
Οδηγά σημεία της ελάσσονας πυέλου	404
Οδηγά σημεία της ράχης	404
Α. Οδηγά σημεία του αυχένα	404
Β. Οδηγά σημεία της ιδίως ράχης	405
Οδηγά σημεία του άνω άκρου	406
Α. Οδηγά σημεία του ώμου	406
Β. Οδηγά σημεία του βραχίονα	410
Γ. Οδηγά σημεία του αγκώνα	411
Δ. Οδηγά σημεία του αντιβράχιου	413
Ε. Οδηγά σημεία του καρπού	416
ΣΤ. Οδηγά σημεία του χεριού	418
Οδηγά σημεία του κάτω άκρου	420
Α. Οδηγά σημεία της γλουτιαίας χώρας	420
Β. Οδηγά σημεία του μηρού	423
Γ. Οδηγά σημεία του γόνατος	424
Δ. Οδηγά σημεία της κνήμης	427
Ε. Οδηγά σημεία της χώρας των σφυρών	429
ΣΤ. Οδηγά σημεία του ποδιού	430
11. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	433
Αμφοτερόπλευρη συμμετρία	433
Αναλογίες του ανθρώπινου σώματος	434
Α. Αναλογίες σώματος στα άρρενα άτομα	436
Β. Αναλογίες σώματος στα θήλεα άτομα	437
Γ. Αναλογίες σώματος στα παιδιά	438
Διαφορές της δομής του σώματος αναλόγως του φύλου	440
Διαφορές της δομής του σώματος αναλόγως της ιδιοσυστασίας	442

Ανάπτυξη και αύξηση του σώματος	445
Α. Μοντέλα και στάδια ανάπτυξης	447
Β. Ανάπτυξη των μερών του σώματος	453
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	457